

Toimenpideoite TPA 50/2026 vp

Mira Nieminen ps ym.

Toimenpideoite koulurauhan ja turvallisen oppimisympäristön turvaamisesta

Eduskunnalle

Suomalaisten koulujen turvallisuustilanne on heikentynyt huolestuttavasti. Opetajiin ja koulun henkilökuntaan kohdistuva väkivalta, uhkailu ja jatkuva häiriökäyttäytyminen ovat lisääntyneet monissa kouluissa ympäri maan. Samalla yhä useampi oppilas joutuu opiskelemaan ympäristössä, jossa työrauha ja turvallisuuden tunne eivät toteudu.

Useiden opettajien, työsuojeluvaltuutettujen sekä opetuslalla toimivien ammattilaisten mukaan nykyiset keinot eivät enää riitä kaikkein vaativimpien tilanteiden hallintaan. Erityisen huolestuttavaa on, että väkivaltaiset tilanteet eivät rajoitu yksittäisiin tapauksiin, vaan niitä esiintyy joissakin kouluissa lähes päivittäin. Opettajat ovat raportoineet lyömistä, potkimista, sylkemistä, tappouhkauksia sekä vaarallisten esineiden käyttöä.

Koulujen henkilökunnan turvallisuuden lisäksi kyse on myös muiden oppilaiden oikeudesta turvalliseen oppimisympäristöön ja opiskelurauhaan. Yhden oppilaan jatkuva väkivaltainen tai vakavasti häiritsevä käyttäytyminen voi pahimmillaan vaarantaa kokonaisen luokan oppimisen, turvallisuuden ja hyvinvoinnin.

Taustalla vaikuttavat muun muassa oppilaiden lisääntynyt pahoinvointi, neuropsykiatriset haasteet, riittämättömät tukipalvelut sekä inklusion toteuttaminen tilanteessa, jossa erityisopetuksen resurssit ja pienryhmiä on samanaikaisesti vähennetty. Monet opettajat kokevat, ettei yleisopetuksen ryhmissä pystytä enää vastaamaan kaikkein vaativinta tukea tarvitsevien oppilaiden tarpeisiin turvallisesti.

On perusteltua arvioida, tarvitseeko Suomi nykyistä enemmän alueellisia erityisluokkia, pienryhmiä tai erillisiä erityiskouluja kaikkein vaativimmille oppilaille. Kyse ei ole rangaistuksesta tai oppilaiden leimaamisesta, vaan siitä, että myös vakavasti oireilevat lapset ja nuoret saisivat aidosti tarvitsemansa tuen ympäristössä, jossa on riittävä henkilöstö, erityisosaaminen ja turvallisuus.

Samalla on tärkeää turvata opettajien työrauha ja työssä jaksaminen. Opettajat eivät voi joutua tilanteeseen, jossa heidän odotetaan toimivan samanaikaisesti opettajina, järjestyksenvalvojina ja kriisiyöntekijöinä ilman riittäviä keinoja tai tukea.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Toimenpideoite TPA 50/2026 vp

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kouluihin liittyvän väkivallan, uhkailun ja vakavan häiriökäyttäytymisen lisääntymisen selvittämiseksi sekä nykyisten tukitoimien riittävyyden arvioimiseksi,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin alueellisten erityisluokkien, pienryhmien ja tarvittaessa erillisten erityiskoulujen lisäämisen mahdollisuuksien arvioimiseksi kaikkein vaativinta tukea tarvitseville oppilaille,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin opettajien, koulunkäynninohjaajien ja muun kouluhenkilökunnan turvallisuuden parantamiseksi sekä valtakunnallisten toimintamallien laatimiseksi väkivaltatilanteiden ehkäisyyn ja hallintaan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin koulujen oppilashuollon, erityisopetuksen, koulupsykologien, kuraattorien ja muiden tukipalveluiden resurssien vahvistamiseksi siten, että oppilaat saavat tarvitsemansa avun nykyistä nopeammin, ja

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että jokaisen oppilaan oikeus turvalliseen oppimisympäristöön, opiskelurauhaan ja yhdenvertaisiin oppimisen edellytyksiin toteutuu koko maassa.

Helsingissä 5.6.2026

Mira Nieminen ps
Anne Rintamäki ps
Ritva Elomaa ps
Päivi Räsänen kd
Marko Kilpi kok
Milla Lahdenperä kok
Pihla Keto-Huovinen kok
Juha Hänninen kok
Maaret Castrén kok
Mauri Kontu kesk